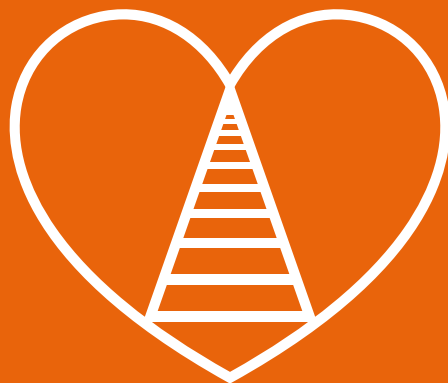

Travessar les Vies

**Guia sobre seguretat en
espais ferroviaris per a
JOVES**

AGENCIA ESTATAL
DE SEGURIDAD FERROVIARIA

AÑO EUROPEO
DEL FERROCARRIL 2021

TAULA DE CONTINGUTS

Objectiu d'aquesta guia	3
Per començar, algunes definicions	4
Accessos no autoritzats a espais ferroviaris	6
Dades interessants sobre els trens i la seva relació amb la seguretat	7
Riscos per als usuaris joves	10
Claus per estar segurs als espais ferroviaris	12
Orientacions pedagògiques per als professors	16

OBJECTIU D'AQUESTA GUIA

Els trens són un mitjà de transport ràpid i ecològic. El tren ens permet viatjar gairebé a qualsevol lloc còmodament. Tanmateix, és important tenir en compte que al voltant dels trens i les estacions hi ha alguns riscos. Per això és fonamental de conèixer-los i saber com comportar-nos amb seguretat quan som a les estacions de tren i a d'altres espais ferroviaris.

Amb aquesta guia, l'Agència Estatal de Seguretat Ferroviària pretén influir de manera positiva en els comportaments i hàbits dels ciutadans prevenint comportaments de risc i informant de com estar segurs als entorns ferroviaris.

Per tant, l'objectiu general és conscienciar i tractar així de reduir l'accidentalitat dels joves als entorns ferroviaris. En concret, la guia pretén difondre les bones pràctiques de seguretat entre els usuaris joves dels entorns ferroviaris, com ara l'ús correcte dels passos a nivell i els passos entre andanes, el comportament adequat a les andanes de les estacions, etc.

■ PER COMENÇAR, ALGUNES DEFINICIONS

ANDANA

A les estacions de ferrocarril, vorera que hi ha al llarg de la via, més o menys ampla, amb l'altura convenient perquè els viatgers entrin als trens i en surtin, així com per carregar i descarregar equipatges i efectes. Normalment la zona de seguretat està delimitada per una línia que sol ser de color groc.

CATENÀRIA

Conjunt de cables suspesos per sobre de la línia de ferrocarril per al subministrament d'electricitat als trens elèctrics.

PAS ENTRE ANDANES

Intersecció al mateix nivell entre un ferrocarril i els itineraris disposats expressament en estacions i baixadors per a l'accés dels vianants a les andanes.

PAS A NIVELL

Encreuament entre les vies del tren i la carretera o el camí, normalment senyalitzat i de vegades protegit per barreres i d'altres elements de seguretat, com ara llums i so.

PAS INFERIOR

Túnel o passadís que permet travessar les vies de forma segura. Està situat a l'andana. Normalment està senyalitzat amb un cartell amb text, una imatge i una fletxa que apunta cap avall.

PAS SUPERIOR

Pasarel·la o pont que permet travessar les vies de forma segura. Està situat a l'andana. Normalment està senyalitzat amb un cartell amb text, una imatge i una fletxa que apunta cap amunt.

VIA

Camí format per dos carrils per on circula el tren. Es recolza en unes peces anomenades travesses que la subjecten i permeten mantenir la mateixa amplada. Al seu torn, les travesses es recolzen en una base de pedres anomenades balast per repartir les càrregues del conjunt i filtrar l'aigua.

■ ACCESSOS NO AUTORIZATS A ESPAIS FERROVIARIS

A Espanya, entre 2010 i 2017 van morir 114 persones en accidents en punts no autoritzats.

Les persones que accedeixen a espais ferroviaris de forma no autoritzada intenten agafar una drecera, fer-se fotos, no pagar el bitllet o cometre actes vandàlics (com ara robar, fer grafitis o pintades i danyar o trencar seients, tanques, senyals, etc.).

Aquests accessos no autoritzats poden tenir conseqüències tràgiques. A més, l'accés a espais ferroviaris no permesos està penat per la llei. **No està permès l'accés públic a les vies del tren, per la qual cosa travessar-les en un lloc no autoritzat és molt perillós, il·legal i sancionable amb una multa de fins 7.500 euros.**

**MULTAS
de hasta
7.500€**

DADES INTERESANTS

SOBRE ELS TRENS I LA SEVA RELACIÓ AMB LA SEGURETAT

Alguns trens d'alta velocitat pesen unes **322 tones**, que equivalen a uns **260 cotxes**.

Si ens trobem a prop de l'andana o la via, **que un tren ens faci un coppedat** ser mortal.

El gran pes del tren fa difícil que pugui **parar ràpidament** davant la presència d'una persona o obstacle a la via.

La **distància de frenada** d'un tren que circula a 160 km/h pot ser de **1.000 metres**, que corresponen a **10 camps de futbol**.

DADES INTERESANTS

■ SOBRE ELS TRENS I LA SEVA RELACIÓ AMB LA SEGURETAT

Alguns trens tenen una **potència** de 8.800 kW, **com 120 cotxes**.

Els trens **es proveeixen d'electricitat mitjançant la catenària**. Aquest corrent no s'apaga mai i té una **potència mortal**.

Alguns trens d'**alta velocitat** poden arribar als **300 km/h**.

Encara que el maquinista ens vegi i accioni el fre, **la distància necessària de frenada és tan gran que el tren ens atropellaria**. No és un cotxe.

La potència dels trens els permet agafar **velocitats molt altes**.

No cal tocar la catenària para **electrocutar-se**, per córrer risc de mort o ferides greus **és suficient amb ser-hi a prop**.

Els trens que viatgen a alta velocitat **poden produir un efecte de succió** i crear un buit que t'arrossega a sota del tren.

En una situació de risc **no hi ha temps de reacció**.

■ RISCOS PER ALS USUARIS JOVES

Entre els 13 i els 25 anys, els adolescents i els joves experimenten canvis importants no només biològics, sinó també socials.

De vegades, els adolescents i els joves poden sentir pressió dels seus companys per fer coses que no els venen de gust o són perilloses. **Voler experimentar noves sensacions és normal, però s'ha de ser conscient dels perills i no cedir davant la pressió del grup d'amics o d'altres.**

La major activitat social implica de vegades una major exposició a l'**alcohol i les drogues**. Tanmateix, aquestes substàncies **canvien la nostra percepció del risc i redueixen la capacitat de resposta**.

En alguns casos, els adolescents i joves poden haver-se enfrontat d'un menor risc i, en conseqüència, tenir més dificultats per anticipar o reaccionar davant dels perills, o menys coneixements sobre com actuar en aquestes situacions.

Altres factors de risc són les distraccions causades pel **telèfon mòbil**, per anar escoltant **música**, estar pendents de les **xarxes socials**, mirar **sèries**, fer-se **selfies**, etc.

Els entorns ferroviaris comporten riscos a qualsevol edat. **Si tens entre 13 i 25 anys**, tingues en compte aquests consells relacionats amb les estacions de tren i les seves proximitats:

- ▶ A les estacions i les seves proximitats, hi ha **passos superiors, inferiors i al mateix nivell per travessar les vies de forma segura**.
- ▶ Als casos que no hi hagin altres passos i hi hagi un **pas permès sobre la via: para, mira als dos costats, escolta atentament i travessa quan sigui segur**.
- ▶ Als passos a nivell **fes cas dels senyals físics, lluminosos i acústics**.
- ▶ A l'hora de divertir-te i sortir de festa, no deixis de banda la seguretat. Les proximitats de les vies del tren no són el lloc més adient, perquè comporten riscos, en molts casos mortals.

■ CLAUS PER ESTAR SEGURS ALS ESPAIS FERROVIARIS

Ves amb compte amb l'espai que hi ha entre l'andana i el tren, és molt fàcil entrebancar-se i ficar-hi el peu. Per facilitar l'accés al tren, hi ha agafadors a les portes. **Entra amb calma, no cal córrer.**

Para atenció al **senyal lluminós i acústic de tancament de portes**. Quan s'il·lumini o soni, no pugis o baixis del tren. El millor que pots fer és **parar, esperar i agafar el tren següent**.

Queda't darrera de la línia groga o de seguretat de l'andana fins que el tren s'hagi parat del tot. Si ets a prop de la vora de l'andana, **el tren pot fer-te un cop o succionar-te**.

Si et cau alguna cosa a les vies, mai no provis d'agafar-la, per valuosa que sigui. És molt perillós. Sempre **demana ajuda al personal de l'estació**.

■ CLAUS PER ESTAR SEGURS ALS ESPAIS FERROVIARIS

A les estacions i altres entorns ferroviaris, camina, **no correis mai**. Són espais amb riscos i podeu caure o fer caure a algú.

A les estacions, **evita portar auriculars o abaixa'n el volum** i procura de **no fer servir dispositius electrònics**. Així podràs estar alerta i escoltar els missatges informatius i d'advertència. Això és especialment important quan s'han de travessar les vies, ja que **és imprescindible escoltar el tren**.

No et facis mai selfies a la vora de l'andana perquè pot ser molt perillós.

No agafis dreceres. És perillós travessar les vies del tren.

Els trens poden venir des de qualsevol direcció, de qualsevol de les vies i en qualsevol moment.

Als **passos entre andanes i passos a nivell, para, mira als dos costats, escolta i pensa: “És segur travessar?”**.

Els trens no sempre passen a la mateixa hora. Fins i tot poden passar trens no programats. Per això és important estar-se a les zones on no hi ha riscos.

Tingues precaució.

ORIENTACIONS PEDAGÒGIQUES PER ALS PROFESSORS

L'objectiu general és fomentar la participació activa i la reflexió dels i les alumnes sobre qüestions de seguretat al voltant dels trens per facilitar la presa de **decisions segures en situacions de risc**.

El professor ensenyarà els estudiants els riscos reals dels espais on hi ha trens i reflexionaran sobre com mantenir-se segurs.

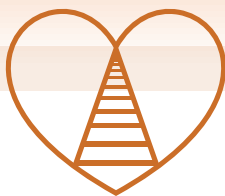
Després de llegir la guia es proposa:

1. Establir el context per parlar de la seguretat, introduint conceptes bàsics d'infraestructura ferroviària i la seguretat. A més, es pretén conèixer les actituds dels i les alumnes envers la seguretat als espais on hi ha trens.
2. Que els estudiants reflexionin sobre els comportaments perillosos.
3. Introduir continguts sobre: riscos concrets dels trens; comportaments de risc a les proximitats d'entorns on hi ha trens; conseqüències dels accessos indeguts; influència de la pressió del grup; i comportaments segurs. Es proposa introduir continguts de seguretat vial ferroviària en activitats curriculars de ciències naturals, matemàtiques, llengua i literatura, ciències socials i educació artística.

Gràcies per la vostra col·laboració!

**PARA,
MIRA,
ESCOLTA,
VIU!**

**Travessar
les Vies**